POHOD »PO POTEH OSAMOSVOJITVENE VOJNE 1991« IN OKROGLA MIZA NA TEMO »»DELOVANJE NEKDANJE PMM JEZERSKO V OSAMOSVOJITVENI VOJNI«

Vir/avtor: Damjan Renko
Fotografije: FB profil (Jožica Mihelčič), Gortan Simončič, Damjan Renko

V skladu z letnim programom dela za leto 2026 je PVD Sever – Gorenjska (društvo) dne 17. 10. 2026, v sodelovanju s klubom upokojenih delavcev MNZ Maks Perc – Bled, organiziralo in izvedlo pohod »PO POTEH OSAMOSVOJITVENE VOJNE 1991« in okroglo mizo z naslovno temo »DELOVANJE NEKDANJE POSTAJE MEJNE MILICE JEZERSKO V OSAMOSVOJITVENI VOJNI«.

Ob 9.45 uri se je pri objektu nekdanje Postaje mejne milice (PMM) Jezersko, Zg. Jezersko 157, 4206 Zgornje Jezersko (op.: objekt je zdaj v lasti občine Jezersko, ki ima namen v njem urediti turistični informacijski center in muzej) zbralo 33 pohodnikov, t.j. članov kluba upokojenih delavcev MNZ Maks Perc – Bled, nekdanjih aktivnih in rezervnih miličnikov PMM Jezersko in članov društva. Pohodnike je nato uvodoma pozdravil predsednik društva Ivan Hočevar, med osamosvojitveno vojno načelnik takratne Uprave za notranje zadeve (UNZ) Kranj ter pri tem tudi pojasnil potek pohoda in okrogle mize. Pohodna kolona je nato pod vodstvom Iva Reinharta krenila po gozdni makadamski cesti, ki vodi do objekta nekdanje mejne stražnice JLA »Kokrškega odreda« na Ankovi planini, Zg. Jezersko 159, 4206 Zgornje Jezersko. Po slabi uri hoda po urejeni gozdni cesti so tako pohodniki prispeli do te nekdanje mejne stražnice. Tu je ob kratkem postanku stekel tudi pogovor o vlogi tega vojaškega objekta v času nekdanje Jugoslavije in kasneje.

Po odhodu JLA iz Slovenije v oktobru 1991 sta cca 30 let z objektom katastrofalno slabo upravljala MORS in kasneje tudi Ministrstvo za javno upravo. Pred nekaj leti je bilo lastništvo objekta in zemljiške parcele pravno preneseno v last občine Jezersko, ki pa je nato pred dvema letoma objekt skupaj z zemljiško parcelo prodalo zasebniku, ki naj bi tu vzpostavil delovanje planinske koče. Kot kaže tudi novi lastnik ni nič boljši od prejšnjih dveh saj objekt pospešeno propada. Po kratkem počitku in ogledu bližnje okolice so se nato pohodniki po isti poti napotili nazaj na nekdanji MP Jezersko.

Sledil je premik pohodnikov z vozili do lovske koče LD Jezersko, Zg. Jezersko 150/a, 4206 Zgornje Jezersko, kjer je najprej sledila pogostitev pohodnikov z odličnim ciganskim golažem. V nadaljevanju pa je sledila izvedba okrogle mize na temo »»DELOVANJE NEKDANJE PMM JEZERSKO V OSAMOSVOJITVENI VOJNI«, kjer je v uvodnem delu predsednik društva Ivan Hočevar, kot takratni načelnik UNZ Kranj in vodja koordinacijske podskupine za Gorenjsko (KOPG) udeležencem okrogle mize najprej opisal takratno vojno dogajanje na širšem območju Gorenjske. Še posebej je izpostavil tudi bojno dogajanje na območju letališča Brnik in opisal svojo najtežjo odločitev med osamosvojitveno vojno sprejel dne 27. 6. 1991, prav v zvezi z mejnim prehodom Jezersko. Tega dne so namreč enote JLA obkolile območje mejnega prehoda in zahtevale njegovo predajo. Po treh neuspešnih pogajanjih je agresor izvedel napad na mejni prehod s težkim orožjem. Po šestih zaporednih izstreljenih oklepno-prebojnih nabojih iz samohodnega protiletalskega topa M53/59, znamke Praga je prišlo do številnih poškodb na objektu PMM Jezersko.[1]

V tem delu je dejal: *»V tistih kaotičnih trenutkih sem najprej ukazal evakuacijo večine branilcev MP iz objekta, kmalu zatem pa še predajo enote. Jezerska zgodba ima v mojem življenju posebno mesto. Odločitev sem sprejel, ko so prvi streli že padli in ne vem komu se imam, oziroma se imamo zahvaliti, da ni prišlo do človeških žrtev. Na drugi strani je bil starešina JLA, ki ni razmišljal s svojo glavo, temveč je slepo sledil odločitvam zvezne politike in vrhu JLA.«* [2]

V nadaljevanju je nato predal besedo piscu tega prispevka kot takratnemu komandirju PMM Jezersko, ki je obširno predstavil dogodke in delovanje te enote, ki so se odvijale v časovnem okviru med mesecem majem in oktobrom 1991. Že med samo predstavitvijo je predavatelj več udeležencem okrogle mize odgovoril na posamezna vprašanja ter dodatno pojasnjeval določene dogodke iz tega obdobja (op.: celotna predstavitev je v prilogi članka).

[1] https://en.wikipedia.org/wiki/M53/59_Praga
[2] https://www.gorenjskiglas.si/article/20210724/C/210729872/1039/ivan-hocevar--prvi-policist-gorenjske

Po zaključku okrogle mize je bilo udeležencem iz publicistične zaloge društva razdeljeno skupaj 46 izvodov zbornikov in sicer:

- 10 izvodov: Milan Klemenčič in Damjan Renko: Osamosvojitev na Gorenjskem 1989/1991, 2. del, izid: 2013,
- 17 izvodov: Damjan Renko: Vojni ujetniki na Gorenjskem – 1991, izid: september 2021,
- 20 izvodov: Damjan Renko in Gortan Simončič: Aktualna akcija »Skala« na območju Uprave za notranje zadeve Kranj – 1991, izid: 2025

Okrogla miza je bila zaključena z druženjem in obujanjem spominov na osamosvojitveno vojno.